

FOSFATKARTERING

Hovshaga Växjö

På uppdrag av Växjö Kommun gjordes under hösten 1984 en fosfatkartering av delar av Hovshagaområdet i anslutning till fastigheterna Gustavslund och Lilla Fjäll. I området finns det stora gravfältet forn1 nr 111 samt några rösen och stensättningar (forn1 nr 112-13, 115-16, 120-23, 161-62) på den flacka ås som går i nord-sydlig riktning ut mot Kronoberg. Även små partier av äldre kulturlandskap med odlingsrösen och stensträngar finns bevarade inom det område som är aktuellt för utbyggnad. Det finns således otvetydiga spår efter mänsklig aktivitet i trakten åtminstone från bronsålder och framåt. Sannolikt har människan bott här också under stenåldern, eftersom flera hällkistor finns eller har funnits på Kronobergshalvön.

De två karterade områdena valdes ut med tanke på topografin och närheten till ovannämnda fornlämningar. Fosfatkarteringar görs för att lokalisera forntida bosättningar. Dessa ger sig till känna genom förhöjda fosfathalter i marken på platser där avskräde, slaktavfall och dynga ansamlats under en längre tid.

Vid karteringen har Växjö kommuns och rikets kordinat-system följts. Växjö kommuns grundkarta har använts. Jordproverna har tagits på var fyrtionde meter över ca 325 x 350 m vid Gustavslund och 475 x 275 m vid Lilla Fjäll. Tomtmark och vissa sankpartier har utelämnats. Sammanlagt togs 154 prover (se planerna). Fosfathalten mäts i P^o. En fosfatgrad är 10 PPM fosfat. Normalhalten varierar i olika jordar men kan generellt sägas ligga på 10 - 30 P^o i skogsmark, 30 - 70 P^o i odlings- och tomtmark. Värden som överstiger 100 P^o anses klart indikera förhistoriska ev. medeltida bosättningar.

Av de tagna proverna visade sig 6 ligga över 200 P^o, 81 mellan 100 och 199 P^o och 41 mellan 80 och 99 P^o.

Övervägande delen av proverna visar således högre fosfathalter än normalt. De högsta värdena ligger på åskrönet i anslutning till kända fornlämningar men också på det flackare partiet öster om vägen mot Kronoberg, områden som ur topografisk synvinkel torde erbjuda goda boplatslägen på torr mark. Värdena är avgjort lägre mot de lågt liggande, bitvis något sankta skogsmarkerna i väster och öster. Planerna visar fosfatutbredningen. Att värdena genomgående blivit så höga beror på att områdena valts, där erfarenhetsmässigt boplatser borde finnas medan olämpliga partier inte karterats. På flera ställen i Gustavslundsområdet upptäcktes kolfläckar i plöjd åkermark och i upptagna provgrovar. Kolfläckarna bör härröra från härदार eller kulturlager.

Sammanfattningsvis kan sägas att fyra faktorer gör det sannolikt att förhistoriska boplatser finns i det karterade området: de kända fasta fornlämningarna, den höga fosfathalten, spår efter härदार och de topografiska förhållandena.

Förteckning över fornlämningar inom de karterade områdena:

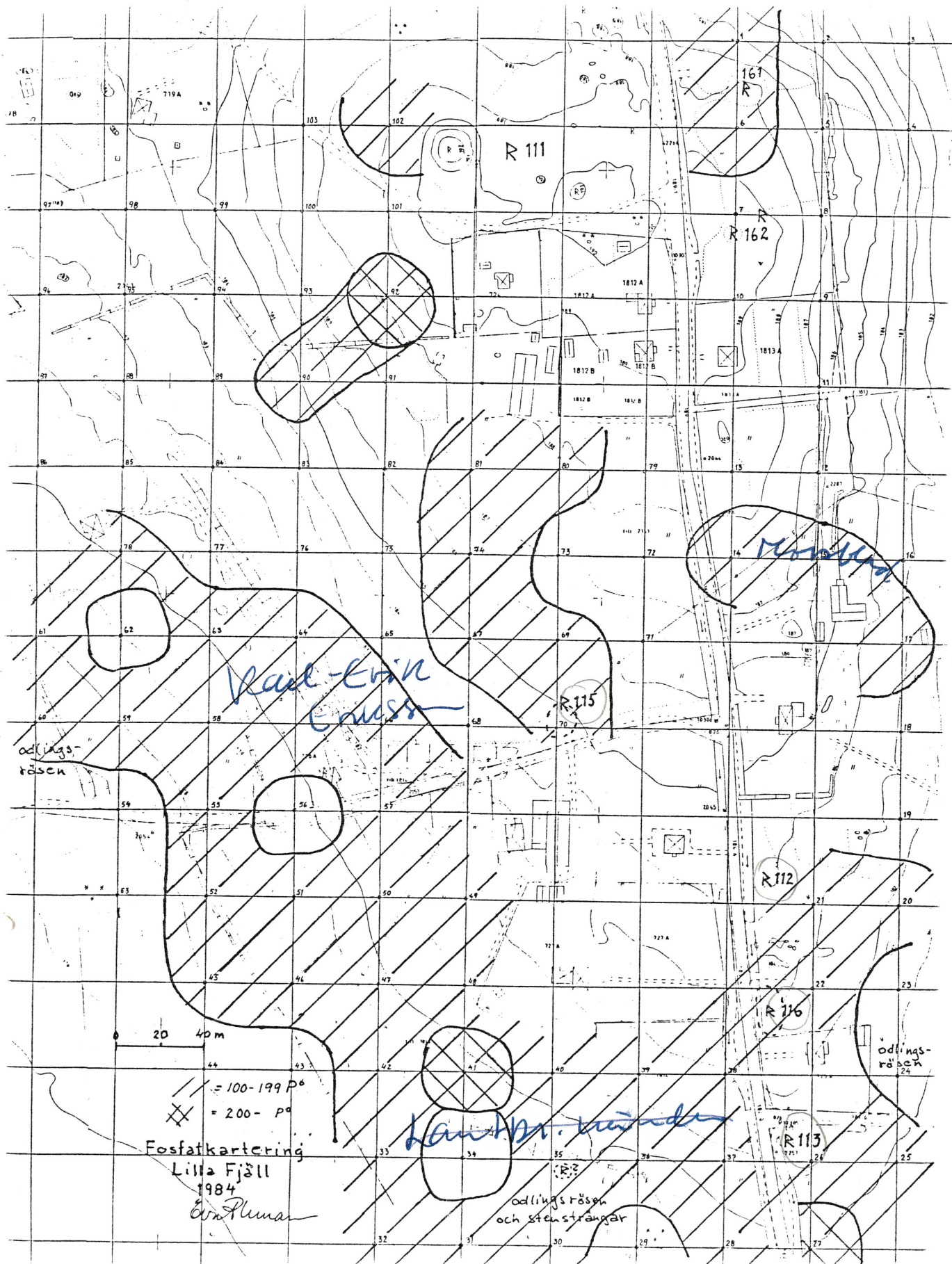
- 111 Gravfält
- ✓112 Odlingröse
- ✓113 Röse ev. odlingröse
- ✓115 Plats för röse, obetydliga rester finns kvar
- ✓116 " "
- 120 Röse, runt
- 121 Röse, kvadratisk
- ✓122 Stensättning
- ✓123 Röse
- 161 Stensättning
- 162 Stensättningar, 2 st

Dessutom finns ett fornlämningsliknande odlingröse i södra delen av Lilla Fjällområdet.

Eva Åhman

amanuens

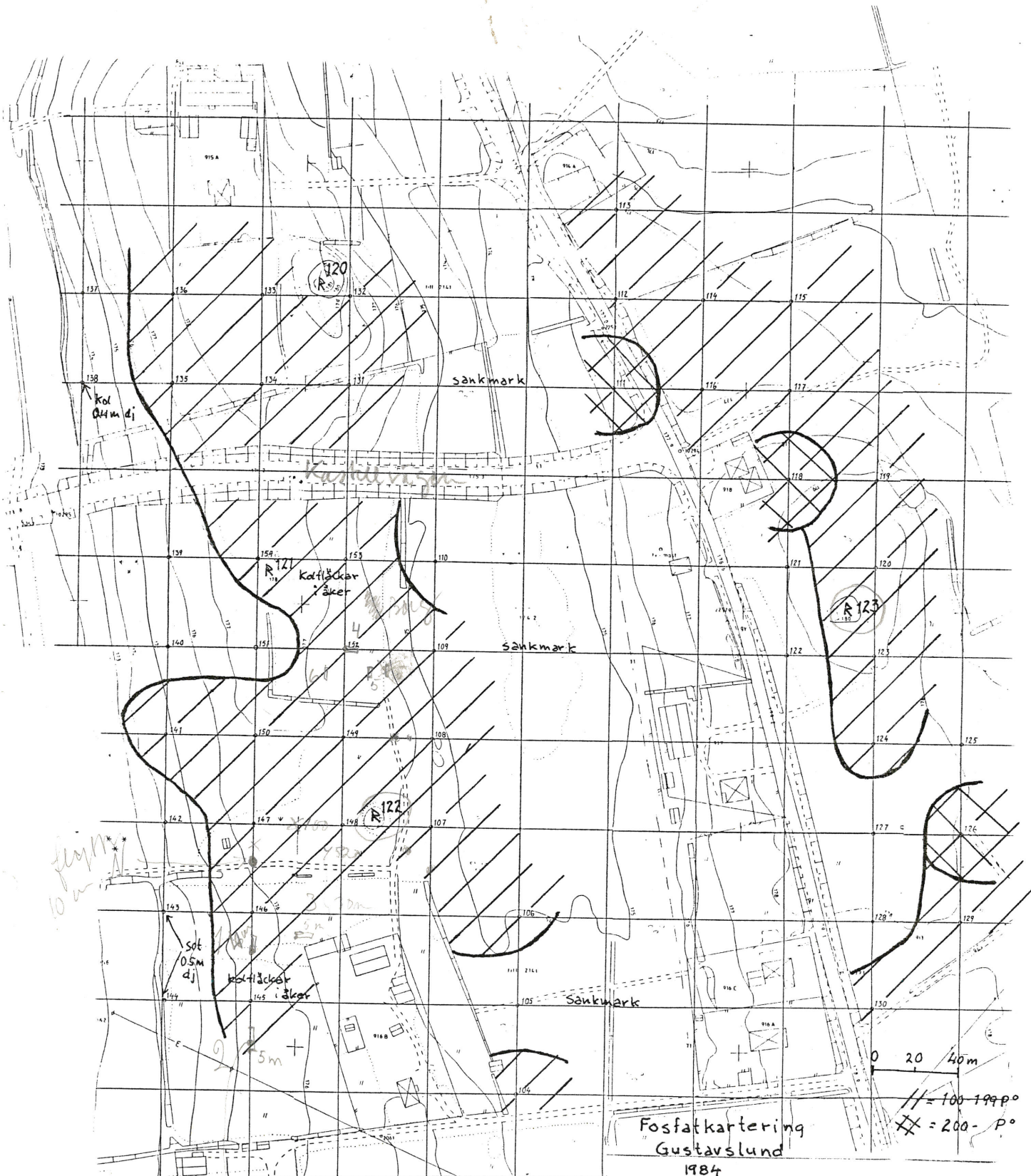
// = 100-199 P⁰
 ⊗ = 200- P⁰
 Fosfatkartering
 Lilla Fjäll
 1984
 Eva Pluma

Lantbr. vänder

odlingsrösen
och stensträngar

utställningsställskapet
 Lars Stånds brym vid belad

Morråland 63182

Fosfatkartering
 Gustavslund
 1984

2 w Nom Hård 1.5 m d under 0.2 m nytt
 0.17 m dj mkt skåvad sten o sot

[Handwritten signature]

RAPPOR

1.)

över fosfatanalyser utförda vid UV:s regionkontor i Borgholm.

Undersökningsområde: *Snr. Wäxjö kn. Hovshaga*

JORDPROV NR	FOSFATGRADER	JORDPROV NR	FOSFATGRADER	ANM
1.	145	28.	120	
2.	86	29.	91	
3.	61	30.	128	
4.	72	31.	190	
5.	65	32.	109	
6.	109	33.	102	
7.	92	34.	86	
8.	88	35.	130	
9.	85	36.	131	
10.	91	37.	156	
11.	95	38.	114	
12.	94	39.	151	
13.	85	40.	141	
14.	124	41.	240	
15.	105	42.	111	
16.	73	43.	80	
17.	167	44.	65	
18.	84	45.	108	
19.	83	46.	109	
20.	108	47.	120	
21.	115	48.	121	
22.	133	49.	147	
23.	70	50.	133	
24.	99	51.	114	
25.	102	52.	126	
26.	119	53.	51	
27.	215	54.	73	

RAPPOR

20.)

över fosfatanalyser utförda vid UV:s regionkontor i Borgholm.

Undersökningsområde:

Sm. Wäxjö kn. Hoopshaga

JORDPROV NR	FOSFATGRADER	JORDPROV NR	FOSFATGRADER	ANM
55.	157	82.	96	
56.	81	83.	77	
57.	123	84.	95	
58.	133	85.	97	
59.	121	86.	79	
60.	114	87.	70	
61.	161	88.	87	
62.	92	89.	82	
63.	139	90.	115	
64.	146	91.	72	
65.	96	92.	226	
66.	132	93.	61	
67.	144	94.	95	
68.	90	95.	55	
69.	127	96.	59	
70.	121	97.	76	
71.	90	98.	97	
72.	82	99.	88	
73.	98	100.	73	
74.	125	101.	54	
75.	92	102.	102	
76.	94	103.	83	
77.	79	104.	145	
78.	108	105.	64	
79.	57	106.	120	
80.	127	107.	108	
81.	100	108.	126	

RAPPOR

3.)

över fosfatanalyser utförda vid UV:s regionkontor i Borgholm.

Undersökningsområde: *Sm. Wäxjö kn. Horshaga*

JORDPROV NR	FOSFATGRADER	JORDPROV NR	FOSFATGRADER	ANM
109.	106	136.	139	
110.	56	137.	84	
111.	211	138.	61	
112.	149	139.	97	
113.	107	140.	80	
114.	146	141.	116	
115.	138	142.	68	
116.	129	143.	61	
117.	108	144.	73	
118.	207	145.	105	
119.	145	146.	110	
120.	144	147.	104	
121.	91	148.	130	
122.	83	149.	105	
123.	162	150.	101	
124.	118	151.	93	
125.	92	152.	144	
126.	204	153.	143	
127.	89	154.	127.	
128.	97			
129.	120			
130.	151			
131.	128			
132.	139			
133.	114			
134.	138			
135.	152			